

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۱

جمعه ۱۴۰۱/۰۹/۰۴

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

سوالات آزمون

پایه یازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۱۱۰ دقیقه	تعداد سوال: ۱۰۵

عنوانی مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال		شماره سوال	مدت پاسخگویی
		تا	از		
۱	ریاضی و آمار ۲	۱۵	۱	۱۵	۲۰ دقیقه
۲	علوم و فونون ادبی ۲	۳۵	۱۶	۲۰	۲۰ دقیقه
۳	عربی، زبان قرآن ۲	۵۰	۳۶	۱۵	۱۵ دقیقه
۴	تاریخ ۲	۶۰	۵۱	۱۰	۱۰ دقیقه
۵	جغرافیا ۲	۷۰	۶۱	۱۰	۱۰ دقیقه
۶	جامعه‌شناسی ۲	۸۰	۷۱	۱۰	۱۰ دقیقه
۷	فلسفه ۱	۹۵	۸۱	۱۵	۱۵ دقیقه
۸	روان‌شناسی	۱۰۵	۹۶	۱۰	۱۰ دقیقه

ریاضیات

- ۱ ترکیب دو شرطی ($p \Leftrightarrow q$) هم ارز با کدام مورد است؟
- $$(p \Rightarrow q) \vee (p \Rightarrow q) \quad (۲)$$
- $$(p \Rightarrow q) \vee (q \Rightarrow p) \quad (۴)$$
- $$(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p) \quad (۱)$$
- $$(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p) \quad (۳)$$
- ۲ گزاره های موجود در کدام گزینه به ترتیب در جاهای خالی قرار بگیرند تا ارزش گزاره «اگر ..... آنگاه ..... و بر عکس» نادرست باشد؟
- (۲) عدد ۳، فرد است، مربع $\sqrt{5}$ برابر ۲۵ است.
- $$(\sqrt{5} - ۲)(\sqrt{5} + ۲) = ۱, n^2 \geq ۰ \quad (۴)$$
- (۱) ۸ عددی اول است، هر مستطیل یک مریع است.
- (۳) $۴^3 = ۶۴$ ، شهریور ماه ۳۱ روز دارد.
- ۳ با توجه به جدول زیر، گزاره S کدام گزینه می تواند باشد؟
p	q	s
T	T	T
T	F	F
F	T	F
F	F	T
- $p \Rightarrow q \quad (۱)$
 $\sim p \Leftrightarrow q \quad (۲)$
 $p \Leftrightarrow \sim q \quad (۳)$
 $\sim p \Leftrightarrow \sim q \quad (۴)$
- ۴ کدام گزینه بیان مناسبی برای ترکیب $p \Leftrightarrow q$ نیست؟
- (۱) p نتیجه می دهد q را و از p نتیجه می شود.
- (۳) شرط لازم و کافی است برای q
- ۵ کدام گزینه نقیض گزاره $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$ نیست؟
- $\sim p \Leftrightarrow q \quad (۲)$
 $p \Leftrightarrow \sim q \quad (۱)$
- ۶ اگر ارزش گزاره های $p \Leftrightarrow q$ و $r \Leftrightarrow s$ درست باشد، ارزش گزاره $(r \Leftrightarrow q) \Rightarrow (p \Leftrightarrow s)$ برابر کدام گزینه است؟
- (۱) F (همواره نادرست)
- (۲) T (همواره درست)
- (۳) به ارزش p بستگی دارد.
- ۷ عبارت فارسی «تفاضل نصف مربع عددی طبیعی از حاصل ضرب آن عدد در عدد طبیعی بعد از خود برابر ۴ است.» به صورت نماد ریاضی در کدام گزینه آمده است؟
- $\frac{n^2}{2} - (n)(n+1) = ۴ \quad (۱)$
- $(n)(n+1) - \frac{n^2}{2} = ۴ \quad (۲)$
- $(n)(n+1) - (\frac{n}{2})^2 = ۴ \quad (۳)$
- ۸ عبارت موجود در کدام گزینه به صورت نماد ریاضی به درستی نوشته نشده است؟
- (۱) مجموع مربعات دو عدد زوج طبیعی متولی از حاصل ضرب آن دو بزرگ تر است.
- (۲) مجموع معکوس دو عدد برابر با ۱ است.
- (۳) مربع نصف عددی از خودش ۳ واحد بزرگ تر است.
- (۴) تفاضل عددی از دو برابر مکعب آن عدد برابر ۷ است.

-۹

کدام یک از گزینه‌های زیر صورت‌بندی استدلال قیاس استثنایی نیست؟

۱) مقدمهٔ ۱: اگر علی امروز در امتحان موفق شود، آخر هفته به گردش می‌رود.

مقدمهٔ ۲: علی امروز در امتحان موفق شده است.

نتیجه: آخر هفته علی به گردش می‌رود.

۲) مقدمهٔ ۱: اگر امروز حداقل ۱۰ فروش موفق داشته باشی، ۷۰۰ هزار تومان پاداش می‌گیری.

مقدمهٔ ۲: امروز ۲۰ فروش موفق داشتم.

نتیجه: ۷۰۰ هزار تومان پاداش می‌گیرم.

۳) مقدمهٔ ۱: اگر برف ببارد، سطح معابر شهر لغزنده خواهد شد.

مقدمهٔ ۲: سطح معابر شهر لغزنده شده است.

نتیجه: برف باریده است.

۴) مقدمهٔ ۱: اگر راننده‌ای با سرعت غیرمجاز رانندگی کند، باید جریمه شود.

مقدمهٔ ۲: راننده‌ای با سرعت غیرمجاز رانندگی کرده است.

نتیجه: آن راننده باید جریمه شود.

-۱۰ صورت‌بندی موجود در کدام گزینه همواره منجر به نتیجه‌گیری درست نمی‌شود؟

$$\begin{array}{c} \sim p \Rightarrow \sim q \\ q \\ \hline \therefore p \end{array} \quad (4)$$

$$\begin{array}{c} p \Rightarrow q \\ p \\ \hline \therefore q \end{array} \quad (3)$$

$$\begin{array}{c} p \Rightarrow q \\ \sim q \\ \hline \therefore \sim p \end{array} \quad (2)$$

$$\begin{array}{c} p \Rightarrow q \\ q \\ \hline \therefore p \end{array} \quad (1)$$

-۱۱ ترکیب موجود در کدام گزینه بیان نماد ریاضی استدلال قیاس استثنایی می‌باشد؟

$$((p \Rightarrow q) \vee p) \Rightarrow q \quad (2)$$

$$((p \Rightarrow q) \wedge p) \Rightarrow p \quad (1)$$

$$((p \Rightarrow q) \wedge p) \Rightarrow q \quad (4)$$

$$((p \Rightarrow q) \vee p) \Rightarrow p \quad (3)$$

-۱۲ در کدام استدلال می‌توان به درستی نتیجه اطمینان داشت؟

۱) اگر باد با شدت خیلی زیاد بوزد، توربین‌های بادی می‌شکنند. یکی از توربین‌های بادی شکسته است، پس حتماً باد با شدت خیلی زیادی وزیده است.

۲) اگر اضلاع چهارضلعی ABCD برابر باشند، آنگاه مستطیل است. چهارضلعی ABCD مربع است، آنگاه چهارضلعی مستطیل است.

۳) اگر حین رانندگی کمریند اینمی بینندیم، در تصادف صدمه نخواهیم دید. فردی در تصادف با ماشین خودش صدمه ندیده است، پس حتماً کمریند اینمی بسته بوده است.

۴) اگر دانش‌آموزی خوب درس نخواند، در امتحان نمره قبولی نمی‌آورد. دانش‌آموزی در امتحان نمره قبولی نیاورده است، پس حتماً خوب درس نخوانده بود.

-۱۳ مسیر اثبات یک گزاره بسیار دشوار بوده است و دانش‌آموزی درستی گزاره «اگر n^2 عددی زوج است آنگاه n^2 زوج است» را برای n های

طبیعی به جای گزاره اصلی اثبات کرده است و از آن نتیجه گرفت که گزاره اصلی درست بوده است. گزاره اصلی در کدام گزینه آمده است؟

$$2) \text{اگر } n^2 \text{ فرد باشد آنگاه } n \text{ فرد است.}$$

$$1) \text{اگر } n^2 \text{ زوج باشد آنگاه } n \text{ زوج است.}$$

$$4) \text{اگر } n^2 \text{ فرد باشد آنگاه } n \text{ فرد است.}$$

$$3) \text{اگر } n^2 \text{ زوج باشد آنگاه } n \text{ زوج است.}$$

۱۴- در کدام گزینه خطای استدلالی دیده نمی شود؟

$$\frac{x^2 + x}{x} = x + 1; x \neq 0. \quad (1)$$

$$x(x+2) = 0 \xrightarrow{+x} x+2 = 0 \Rightarrow x = -2 \quad (2)$$

۳) طول اضلاع یک مستطیل را k برابر کرده‌ایم، محیط و مساحت آن k برابر شده‌اند.

$$a < b + c \Rightarrow ac > bc + c^2 \quad (4)$$

۱۵- معادله با معنای $\frac{\frac{1}{2}(x^2+x)}{x} + 3 = x$ توسط دانشآموزی حل شده است. خطای در کدام قسمت وجود دارد؟

$$\frac{\frac{1}{2}(x^2+x)}{x} + 3 = x$$

$$\text{۱: گام اول راه حل} \quad \frac{x+1}{2} + 3 = x$$

$$\text{۲: گام دوم راه حل} \quad \frac{x+1}{2} = x - 3$$

$$x+1 = 2x - 3$$

$$\text{۳: گام سوم راه حل}$$

(۴) گام چهارم

(۳) گام سوم

(۲) گام دوم

(۱) گام اول

سایت کنکور

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی

۱۶- در همه گزینه‌های زیر، به ویژگی‌های ادبی «سبک عراقی» اشاره شده است؛ به جز .....

۱) قصیده از رونق افتاد و غزل عارفانه و عاشقانه رواج یافت.

۲) لغات فارسی اصیل قدیم کم شده و جای آن‌ها را لغات عربی گرفته است.

۳) در شعر این دوره کاربرد غزل بیشتر شد و جایگاه «تخلص» در انتهای آن تثبیت گردید.

۴) توجه به علوم ادبی از جمله «بیان» و «بدیع» بیشتر شد.

۱۷- عبارت زیر از کیست؟

«امیر تیمور به من دستور داد که ساده بنویسم؛ به طوری که عامه مردم بفهمند.»

۴) واعظ کاشفی

۳) نظام الدین شامي

۲) ظهیر الدین باقر

۱) امیر علیشیر نوایی

۱۸- در کدام عبارت کلمه دخیل ترکی به کار رفته است؟

۱) فوق آن اعانت بود که در ایام تغلب روس، همه خلق آن سرزمین را زر خرید کردند و بر عموم خلق آذربایجان فرض است که حق‌گزاری کنند.

۲) همچنان که این سفر را به صفاتی نیت و شوق خدمت شاهنشاه روحنا فداه کردند و دیدند که اقتضای فصل زمستان، اعتدال موسوم بهار شد.

۳) از پذیرفتن نصائح آن عالیجاه و حکومت فریدون میرزا عار و انکاری داشته باشند؛ یا با همین قشون‌ها روانه شوند و به اردوانی ما بیایند.

۴) سپاه آذربایجان به رفع خودسری‌ها مأمور است و این‌گونه تفوّق و زبردستی که برای مردم این ولایت به هم رسیده از این رهگذر است.

۱۹- «درسی کردن عرفان» مربوط به کدامیک از قلمروهای سبک‌های ادبی است؟

۲) قلمرو فکری نشر خراسانی

۴) قلمرو ادبی نشر خراسانی

۱) قلمرو ادبی نشر عراقي

۳) قلمرو فکری نشر عراقي

۲۰- کتاب «محاکمة‌اللغتین» اثر کیست؟

۴) امیر علیشیر نوایی

۳) ظهیر الدین باقر

۲) واعظ کاشفی

۱) حسین بایقرا

۲۱- در کدام گزینه، به ترتیب ویژگی‌های فکری سبک‌های «عراقي» و «خراسانی» آمده است؟

۲) معشوق آسمانی - گرایش به غم

۱) روحیه پهلوانی و حماسی - روحیه عرفانی و اخلاقی

۴) گرایش به شادی - معشوق زمینی

۳) ستایش عشق - ستایش خرد

۲۲- کدام بیت از نظر زبانی با مختصات «سبک عراقي» متناسب‌تر است؟

که ترکان همی رزم جویند و گاه

۱) ابا پهلوانان چنین گفت شاه

که در پیش باران نپایید غبار

۲) تو یک نوبت ای ابر رحمت ببار

وان همی گردد گوهه بدل خاک اندر

۳) ابر فروردین هر روز همی باراد در

چه خواهد که آرد به حاصل از ایدر؟

۴) که جنباند این را به همواری ایدون؟

۲۳- «انوار سهیلی» اثر کیست؟

۲) ابوالفضل میبدی

۱) عزیزالدین بن محمد نسفي

۴) ملاحسین واعظ کاشفی

۳) نجم دایه

۲۴- در کدام گزینه، «آرایه تشبيه» به کار نرفته است؟

۱) شد چو مويي تنم از غصه ناديدن تو

۲) آتش عشق تو از سینه من ننشيند

۳) اثری نيسست درين پيرهن از هستی من

۴) دهنت ديدم و تنگ شکرم ياد آمد

۲۵- در همه گزینه‌ها «اضافه تشبیه‌ی» به کار رفته است؛ به جز ..... .

بس که سوریده دل از لعل شکرخای توام
شبی که عقرب زلف تو بر قمر ماند
اگر در گریه، شبها دیده را فوازه می‌کردم
عنقای عشق برس من آشیانه کرد

- (۱) تلخ و شیرین جهان در نظرم یکسان است
  - (۲) هزار فتنه ز هر حلقه‌ای برانگیزد
  - (۳) کنار مزرع سبز فلک یکباره تر می‌شد
  - (۴) تا چشمم اوقتاد به شاهین زلف تو

^{۲۶}- در همه گزینه‌ها «تشبیه گستردگی» وجود دارد؛ به جز ..... .

در دام آرزو نکشد رنگ و بیو میرا
که نظر نمی‌تواند که ببیند که ماهی
هر ساعتم ز روی وفا اتصال بسود
فرو برد آب روان دایمه خواک

- (۱) آن بلبلم که جلوه آتش گل من است

(۲) تو به آفتاب مانی زکمال حسن طلعت

(۳) با آن رخ چو ماہ و جبین چو مشتری

(۴) قدش، در لطافت که حانه، است یاک

- ۲۷- در ایات زیر، چند بار از «آرایه تشیه» استفاده شده است؟

پسته پرش کرده‌ان شماست
که زابروی چون کمان شماست
هر که چون سگ بر آستان شماست»

- ابرگوهرشان، دوچشم من است
خان عاشق نشانه آن تیر
نم ز اصحاب کهف نیست به قدر

۶ (۳)

፩ (፲

لیش چون غنچه از کوچک دهانی
کنون که ماه تمامی نظر دریغ مدار
به مه می‌ماند از خوبی، رخ جانان که من دیدم
د. بغا حمو غنچه، گلیگ تب، مر داشته

- (۱) رخش چون خرمن گل از لطافت

(۲) حریف عشق تو بودم چو ماه نو بودی

(۳) به جان می‌ماند از پاکی، لب دلبر که من دارم

(۴) گ به کف مانند گا، مشت زی، مر داشته

-۲۹- د. همه‌گزینه‌ها «آ، آیه تشییه» وجود دارد؛ به حزب

پیاله پر کن و در گردش آر آن شیشه
غم تو کوه و دل تنگ عاشقان، شیشه
بده به دست من ای ماه دلستان، شیشه
سماو ب کن از آن آتشی، دوان، شیشه

- (۱) پری رخا منه از دست، یک زمان شیشه
(۲) لب تو آب شد و جان بیدلان آتش
(۳) مرا چو شیشه می دستگیر خواهد بود
(۴) دن خسته‌ام از آتش، خمای سمعت

۳۰- کدام گزینه با بیت «بانگ زد بارش، که پر د، کیست آن؟ / گفت: پر د، هم تبه، ای، داستان.» متناسب است؟

بخواه جام و گلابی به خاک آدم ریز
به می ز دل ببرم هول روز رستاخیز
که در مقام رضا باش و از قضا مگریز
تو خود حجاب خودی «حافظ» از میان برخیز

- (۱) فرشته، عشق نداند که چیست ای ساقی!
  - (۲) پیاله بر کفنم بند، تا سحرگه حشر
  - (۳) بیاکه ها ف میخانه دوش با من گفت
  - (۴) میان عاشق و معشوق هیچ حائل نیست

-۳۱- از کدام گزینه «باور به قضا و قدر» دریافت نمی‌شود؟

چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد
در نظر قدر بـاكمـال محمد
که آگه است که تقدیر بر سرش چه نوشـت؟
خواهی ز صفحه محوکـنـی اعتبار من

- (۱) روزگار است این که گه عزّت دهد گه خوار دارد
  - (۲) قدر فلک را کمال و منزلتی نیست
  - (۳) مکن به نامه سیاهی ملامت من مست
  - (۴) ای آسمان تباہ مکن روزگار من

- ۳۲ - مضمون کدام بیت، متفاوت است؟

- ولی از خوردنش در دل، بهاری می‌شود پیدا
اگر در وقت خشم، آینه پیش روی خود داری
خشم را هر که فروخورد توانا گردد
ترک خشم از دهن شیر برآورد مرا
- ۳۳ - مفهوم کدام گزینه با بیت «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی» متناسب است؟
- خدا کند که مس مابه کیمیا نرسد
کم عیاری چون محک خواهد طلا، مس می‌شود
این طلا بی‌پرده دارد جوهر اکسیر را
سعادت ازلی سایه هما چه کند؟

- ۱) اگر چه آتش نمرود دارد خشم در ساغر
- ۲) ز عکس خود کنی هم چون پلک خشمگین، وحشت
- ۳) زهر، تریاق به اکسیر مدارا گردد
- ۴) از غصب در دهن شیر، مجاور بودم

- ۳۴ - کدام گزینه با بیت «هر چه به گرد خویشن می‌نگرم در این چمن / آینه ضمیر من جز تو نمی‌دهد نشان»، تناسب معنایی بیشتری دارد؟
- چون ذره، رخت خویش به روزن کشیده‌اند
هر جا سری است در خم چوگان کشیده‌اند
کز فروغ او ندارد آفتایی در میان
نمی‌شود که ز پرتو، کنار نگشاید
- ۳۵ - وزن کدام گزینه با بیت «چو دریای خون شد همه دشت و راغ/جهان چون شب و تیغ‌ها چون چراغ» یکسان است؟
- فلک بر گردنم زنجیر دارد
برادر را و خواهر را و مادر را
فروزنده خورشید، رنگش ببرد
نظر کرد روزی، به گسترده دامی
- ۱) عشق، دل به دیده روشن کشیده‌اند
  - ۲) در هیچ ذره نیست که شوری ز عشق نیست
  - ۳) نیست در وحدت سرای آفرینش ذره‌ای
  - ۴) اگرچه ذره سزاوار مهر تابان نیست

سایت کنکور

زبان عربی (اختصاصی)

■■ عین الأنساب في الجواب للترجمة من أو إلى العربية أو المفهوم (٤٢ - ٣٦):

٣٦- «فَأَنْزَلَ اللَّهُ أَرْجُونَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ» پس.....:

١) «الله از جانب خود آرامشش را بر رسول و بر مؤمنین فرو فرستاد!» ٢) «آرامشی از سوی خدا بر پیامبرش و بر مؤمنان نازل شد!»

٣) «خداوند آرامشش را بر رسول خود و بر مؤمنین به او نازل نمود!» ٤) «الله بر پیامبرش و بر مؤمنان آرامشش را فرو فرستاد!»

٣٧- «العمل الذي يكون أثقل من بقية الأعمال في الميزان الأعمال، هو الخلق الحسن!»:

١) عملی که از دیگر اعمال در ترازوی اعمال سنگین تر می باشد، اخلاق نیکوست!

٢) عمل کسی در ترازوی عمل از سایرین سنگین تر است که خوش اخلاق تر می باشد!

٣) عملی که سنگینی اش از سایر اعمال در ترازوی اعمال بیشتر است، همان خلق نیکوست!

٤) عمل هر کس در ترازوی اعمال سنگین تر باشد، خوش اخلاق تر است!

٣٨- «قال لي صديقي لـما غضبت: مهلاً وأحلُم عنْ أساءِ إلـيـكَ تـسخـط الشـيـطـان!»:

١) زمانی که دوستم خشمگین شد، به او گفتم: «آرام باش و با کسی که به تو بدی می کند، صبور باش تا شیطان خشمگین گردد!»

٢) دوستم در هنگام عصبانی شدم گفت: «آرام باش و از کسی که به تو بدی کرده است، درگذر تا شیطان را ناراحت سازی!»

٣) هنگامی که عصبانی شدم، دوستم به من گفت: «آرام باش و با کسی که به تو بدی کرده، بردبار باش که این باعث عصبانیت شیطان می شود!»

٤) هنگامی که عصبانی شدم، دوستم به من گفت: «آرام باش و نسبت به کسی که به تو بدی کرده است، بردباری بورز تا شیطان را خشمگین سازی!»

٣٩- «كان الشـعـرـاءِ الإـيرـانـيـون يـنـشـدـون أـشـعـارـاً مـمزـوجـة بالـعـربـيـة تـسـمـيـ بالـمـلـمـعـ!»:

١) شاعران ایرانی بودند، که اشعاری را آمیخته به عربی می سروندند که ملمع نامیده می شوند!

٢) شاعران ایران اشعاری را آمیخته به زبان عربی می سروندند و آنها را ملمع می نامیدند!

٣) اشعار آمیخته به عربی که شاعران ایرانی آن را سروهاند، ملمع نام‌گذاری می شود!

٤) شاعران ایرانی اشعاری آمیخته به عربی می سروندند که ملمع نامیده می شوند!

٤٠- عین الصحيح:

١) قد لا يعلم المرأة أن جماله في فصاحة لسانه! شايد انسان ندانسته که زیبایی وی، در شیوه‌ای گفتارش است!

٢) دُغْ من الناس من يمْرُرُ الحياة عليك! از مردمان آن که را که زندگی را بر تو تلخ می نماید، ترک کن!

٣) يا أسمَعَ السامعين لا تُكَلِّفْني إِلَّا وسعي!: ای شنوترين شنوا، مرا مکلف ممکن مگر به اندازه تواني!

٤) لا يفهم قدر المصانع إِلَّا جماعة هامت في الفلوت!: فقط جماعتی که در بیان‌ها گم شده است، قدر آبانیارها را می داند!

٤١- «زمان گذشت و دلم می گوید که تو نمی آیی!»؛ عین الصحيح:

١) يمضي الوقت و قلبي يقول إنك ماجئت!

٢) الزمان مضى و قلبي قال إنك لا تأتى!

٣) الزمان مضٍّ و قلبي قال إنك لا تأتى!

٤٢- «لا عُوقب الأحمق بمثل السكوت عنه!»؛ عین ما یناسب مفهوم العبارة:

١) رب سکوت أبلغ من الكلام!

٣) إن كان الكلام من فضة فالسکوت من ذهب!

٤٣- إقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة بما يناسب النص (٤٥ - ٤٣):

بعد أن أسلم الإیرانیون نری أن الكلمات العربية دخلت الفارسیة أكثر من قبل فاستخدموها في حواراتهم و كتاباتهم و ... . كما أن علماءنا اهتموا بلغة القرآن و حاولوا لکشف زوایها و بذلوا جهودهم فألفوا کثیراً من الكتب عنها في المجالات المختلفة منها الصرف و النحو و البلاغة والتاريخ و غير ذلك.

٤٣- عین الخطأ (على حسب النص):

١) لا يمكن أن نجد الكلمات العربية في الفارسية قبل ظهور الإسلام!

٣) العامل الديني هو أهم عامل آخر على العلاقات (= الروابط) بين اللغتين! (٤) كانت العربية تستخدم في كتب الإیرانیین و مؤلفتهم!

■ عَيْنُ الْخَطَا فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٤٤ وَ ٤٥):

- ٤٤ - «استخدمو»:

- ١) مزيد ثالثي (سـ) من حروفه الزائدة) - متعدٌ / مفعوله ضمير «ها» المتصل
- ٢) ماضٍ - للجمع المذكر - معلوم / فاعله ضمير «واو» المتصل
- ٣) مزيد ثالثي (زيادة ثلاثة حروف) - متعدٌ / الجملة فعلية
- ٤) معلوم - للجمع المذكر المخاطب - مزيد ثالثي / الجملة فعلية

- ٤٥ - «الإِيرَانيُونَ»:

- ٢) مذكر - معرب / فاعل و مرفوع بالنون
- ٤) اسم - مذكر / فاعل و مرفوع

■■ عَيْنُ الْمَنَاسِبِ فِي الْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ النَّالِيَةِ (٥٠ - ٤٦):

- ٤٦ - عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حِرَكَاتِ الْحَرُوفِ:

- ٢) وَ قَدْ تُفَتَّشُ عَيْنُ الْحَيَاةِ فِي الظُّلُمَاتِ!
- ٤) لَا يُسْخِطُ الْمُؤْمِنُ السَّيْطَانَ بِشَيْءٍ مِّثْلِ الصَّمْتِ!

- ٤٧ - «أَحَافُّ مِنْكَ وَ أَرْجُو وَ أَسْتَغْيِثُ وَ أَدْنُو»: عَيْنُ الصَّحِيحِ عَمَّا تَحْتَهُ خَطٌّ (على الترتيب):

- ٢) مضاده: أيأس / مضاده: أعين / مرادفه: أقرب
- ٤) مضاده: أيأس / مرادفه: استعين / مضاده: أبتعد

- ٤٨ - عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّعْرِيفِ:

- ٢) المؤنة: بيت الحيوانات التي تسكن فيه ليلاً
- ٤) الركب: المركب الذي يستفاد منه للتنقل كال Afras!

- ٤٩ - عَيْنُ كَلْمَةِ «شَرٌّ» تَخْلِفُ عَنِ الْبَقِيَّةِ (من حيث المعنى):

- ٢) من يزرع شرًا لا يحصد خيراً!
- ٤) شر الناس من لا دين له و لا يعتقد الأمانة!
- ٢) هذه المنطقة تقع في أسفل نقطة من سطح الماء!
- ٤) اللون الأصفر هو الذي انتخبته لتزيين غرفتي!

(١) اللهم ادع عننا شر الظالمين!

(٣) تجنبوا مجالسة الجهلاء تأمينوا شرهم!

- ٥٠ - عَيْنُ وزن «أَفْعَلُ» مُؤْتَهِ لِيُسَ «فُعلَى»:

(١) جبل إورست أعلى من جبل دماوند!

(٣) عمي الأصغر يشتغل في متجره كبائع الفواكه!

سایت کنکور

- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر درباره نظام اجتماعی و سیاسی سرزمین عربستان در آستانه ظهور اسلام در کدام گزینه مشخص شده است؟
- (الف) از میان قبایل عرب، قبیله قریش به سبب در اختیار داشتن اداره کعبه، دارای تشکیلات نظامی و اداری منسجمی بود.
  - (ب) در آن زمان، زندگی چادرنشینی در سرتاسر این سرزمین به جز مکه و طائف رواج داشت.
  - (ج) ساکنان عربستان در دوران پیش از اسلام به داشتن ویژگی‌هایی مثل سخاوت و مروت معروف بودند.
  - (د) قبیله، شامل تمامی افرادی می‌شد که با یکدیگر پیوند خونی داشتند.
- (۱) «ب» و «د»: درست   (۲) «الف» و «ب»: نادرست   (۳) «الف» و «ج»: درست   (۴) «ج» و «د»: نادرست
- پس از کدام واقعه، جسارت و آزار سران قریش نسبت به پیامبر (ص) بیشتر شد؟
- (۱) رحلت ابوطالب
  - (۲) بازگشت پیامبر (ص) از طائف به مکه
  - (۳) هجرت پیامبر (ص) از مکه به طائف و سپس به یثرب
  - (۴) ناکامی مشرکان در جلب رضایت ابوطالب برای دست برداشتن از حمایت از پیامبر (ص)
- به ترتیب، مردم کدام شهر زمینه‌ساز هجرت تاریخی پیامبر (ص) شدند و اهالی کدام شهر پیامبر (ص) را از شهرشان راندند؟
- (۱) مکه - یثرب   (۲) طائف - مکه   (۳) یثرب - طائف   (۴) مدینه - مکه
- همه اتفاقات زیر پس از پایان یافتن تحريم اقتصادی و اجتماعی مسلمانان به وقوع پیوستند: به جز .....
- (۱) حمایت‌خواهی پیامبر (ص) از یکی از اشراف مکه برای بازگشت به آن شهر
  - (۲) رحلت حضرت خدیجه
  - (۳) پذیرش دعوت پیامبر (ص) توسط تعدادی از مردم مدینه در حج
  - (۴) عدم حمایت ابولهب از پیامبر (ص)
- ساکنان یثرب در دوران جاهلیت شامل چه گروه‌هایی بودند؟
- (۱) دو گروه مسیحی و یهودی که به سبب آزار امپراتوری روم از فلسطین و سرزمین‌های تحت اشغال امپراتوری روم به آن سرزمین پناه آورده بودند.
  - (۲) دو قبیله بزرگ اوس و خزرگ که از یمن به آن شهر کوچ کرده بودند و تعدادی قبیله محلی.
  - (۳) سه گروه عرب، یهود و مسیحی که گروه یهود و مسیحی از مهاجران به آن دیار بودند.
  - (۴) دو گروه عرب و یهود که از یمن و فلسطین به آن شهر کوچیده بودند.
- حضرت محمد (ص) در سال یازدهم بعثت چند نفر از مردم یثرب را به اسلام دعوت کرد و نتیجه آن چه بود؟
- (۱) شمار قابل توجهی از اهالی قبیله‌های اوس و خزرگ که نتیجه آن گسترش چشمگیر اسلام در یثرب بود.
  - (۲) شش نفر که مسلمان شدند و به تبلیغ اسلام در دیار خود پرداختند.
  - (۳) دوازده مرد در مکانی موسوم به منا که نتیجه آن پیمان عقبه اول بود.
  - (۴) ۷۳ مرد و دو زن که نتیجه آن پیمان عقبه دوم بود.
- مردم یثرب چه زمانی و با چه هدفی قصد داشتند عبداللہ بن ابی را به ریاست خویش برگزینند؟
- (۱) همزمان با هجرت پیامبر (ص) برای پایان دادن به تفرقه‌ها
  - (۲) همزمان با هجرت پیامبر (ص) برای جلوگیری از گسترش دعوت اسلامی
  - (۳) پیش از هجرت پیامبر (ص) برای پایان دادن به تفرقه‌ها
  - (۴) پیش از هجرت پیامبر (ص) برای جلوگیری از گسترش دعوت اسلامی
- پیمان عقبه اول در کدام سال بعثت اتفاق افتاد؟
- (۱) دهم   (۲) یازدهم   (۳) دوازدهم   (۴) سیزدهم
- کدام گزینه درباره پیمان برادری به درستی بیان نشده است؟
- (۱) از توصیه‌های پیامبر (ص) در نخستین ماه‌های پس از هجرت بود.
  - (۲) هدف پیامبر (ص) از این پیمان، ایجاد همدلی میان مسلمانان و غیرمسلمانان بود.
  - (۳) این پیوند اغلب میان یکی از انصار و یکی از مهاجران برقرار شد.
  - (۴) اسامی افرادی که در نتیجه فرمان رسول خدا (ص) با یکدیگر برادر شدند، ثبت شده است.
- قرآن کدام واقعه را فتح و پیروزی آشکار برای اسلام معرفی کرده است؟
- (۱) تغییر قبله مسلمانان از بیت المقدس به سوی مکه
  - (۲) پیروزی مسلمانان در جنگ بدر
  - (۳) پیمان صلح حدیبیه
  - (۴) فتح مکه

جغرافیا

- ۶۱- کدام عبارت‌ها، جمله‌زیر را به نادرستی کامل می‌کند؟
 «هر چه از استوا به سمت عرض‌های جغرافیایی بالاتر حرکت کنیم، ..... ».
 (الف) دما و فشار هوا کاهش می‌باید.
 (ب) زاویه تابش خورشید مایل و مایل تر می‌شود.
 (ج) مقدار مساحتی که پرتوهای خورشید را دربر می‌گیرد، کاهش می‌باید.
 (د) مقدار انرژی گرمایی دریافتی توسط هر واحد سطح، کاهش می‌باید.
- (۱) الف - ب   (۲) ب - د   (۳) الف - ج   (۴) ج - د
- ۶۲- وجود کدام عامل، سیاره زمین را از سایر سیارات متمایز می‌سازد و بیشترین تغییرات آب و هوایی در کدام لایه هواکره صورت می‌گیرد؟
 (۱) اتمسفر - تروپوسفر   (۲) لیتوسفر - وردسفر   (۳) زیستکره - اتمسفر   (۴) هواکره - هیدروسفر
- ۶۳- از عوامل مهم گردش عمومی هوا و تغییرات آب و هوای نواحی کدام است؟
 (۱) مایل بودن محور زمین بر مدار گردش وضعی
 (۲) پراکندگی کانون‌های فشار بر روی کره زمین
 (۳) گسترش بیانان در عرض‌های مختلف جغرافیایی
 (۴) حرکت حجم وسیعی از هوا در سطح افقی
- ۶۴- منظور از «منطقه جنب استوایی» کجاست و فشار هوا در این منطقه چگونه است؟
 (۱) فاصله مدارهای رأس‌السرطان و رأس‌الجدى تا خط استوا - زیاد
 (۲) حوالی عرض جغرافیایی 60° درجه شمالی و جنوبی - کم
 (۳) منطقه بین مدارهای $5^{\circ}/65^{\circ}$ تا 30° شمالی و جنوبی - کم
 (۴) اطراف مدارهای رأس‌السرطان و رأس‌الجدى - زیاد
- ۶۵- کدام مورد از عوامل مؤثر در تغییرات فشار هوا در منطقه معتدله نمی‌باشد?
 (۱) وسعت خشکی‌ها در نیمکره شمالی
 (۲) وسعت آب‌ها در نیمکره جنوبی
 (۳) حرکت توده هوازی سرد از سمت قطبها
 (۴) نیروی کوریولیس
- ۶۶- طبقه‌بندی آب و هوایی کوپن بر مبنای کدام عناصر ارائه شده است؟
 (۱) دما، رطوبت و موقعیت جغرافیایی
 (۲) زاویه تابش خورشید، بارش و کمریندهای فشار
 (۳) ارتفاع، زاویه تابش خورشید و پوشش گیاهی
- ۶۷- میانگین سردترین ماه سال در کدام ناحیه آب و هوایی کمتر از C° است و کدام عبارت درباره ویژگی‌های این ناحیه نادرست است؟
 (۱) معتدل - اختلاف زیاد دما
 (۲) سرد - مناسب برای جنگل‌های خزان‌دار
 (۳) معتدل - نامناسب برای رویش گیاه
- ۶۸- دو ویژگی اصلی بیابان‌ها کدام است و مهم‌ترین علت شکل‌گیری نواحی بیابانی در ایران چیست؟
 (۱) دمای بالا و پوشش گیاهی ضعیف - شکل و جهت ناهمواری‌ها
 (۲) دمای بالا و کمیاب بارش - دوری از منابع رطوبتی
 (۳) کمیاب بارش و تبخیر زیاد - فشار زیاد جنب استوایی
 (۴) تبخیر زیاد و پوشش گیاهی ضعیف - صعود هوا
- ۶۹- چه تعداد از عبارت‌های زیر درباره بیابان‌های گبی و تکله‌ماکان نادرست است?
 (الف) در عرض‌های جغرافیایی بالا قرار دارند.
 (ب) در قاره آفریقا واقع هستند.
 (ج) از جمله بیابان‌های سرد جهان به شمار می‌روند.
 (د) دوری از منابع رطوبتی عامل شکل‌گیری آن‌هاست.
 (ه) بیشترین جذب و تابش انرژی خورشید را دریافت می‌کنند.
- (۱) ۲   (۲) ۱   (۳) ۴   (۴) ۳
- ۷۰- چه عاملی عدم صعود هوا را در سواحل آمریکای جنوبی تقویت می‌کند؟
 (۱) شکل و جهت ناهمواری‌ها
 (۲) جریان‌های آب سرد
 (۳) وجود کمریندهای کم‌فشار
 (۴) ورود جبهه هوای سرد قطبی

جامعه‌شناسی

- آغاز و اوج استعمارگری اروپاییان به ترتیب چه زمانی بود و در این مدت تصرف اروپاییان، چه تغییراتی کرد؟

۱) قرن شانزدهم - قرن هجدهم - از ۳۵ درصد به ۶۷ درصد رسید.

۲) قرن پانزدهم - قرن نوزدهم - از ۵۰ درصد به ۷۰ درصد رسید.

۳) قرن شانزدهم - قرن هجدهم - از ۵۰ درصد به ۷۰ درصد رسید.

۴) قرن پانزدهم - قرن نوزدهم - از ۳۵ درصد به ۶۷ درصد رسید.

- در تاریخ اقوامی بوده‌اند که با قدرت نظامی بر دیگر اقوام، تسلط پیدا کرده‌اند، ولی این غلبه نظامی، .....، که نمونه آن، ..... بود.

۱) گاهی با حضور غیرمستقیم قوم مهاجم در مناطق جغرافیایی مختلف شکل می‌گیرد اما در همه موارد، بسط فرهنگی قوم غالب را به همراه می‌آورد

- جنگ‌های صلیبی

۲) گرچه به حضور مستقیم مهاجمان در مناطق مورد تهاجم منجر می‌شود، همواره گسترش فرهنگی آن‌ها را به دنبال نمی‌آورد - حمله مغولان

۳) گرچه به حضور مستقیم قوم مهاجم در مناطق جغرافیایی مختلف منجر نمی‌شود اما در اغلب موارد تحت تأثیر فرهنگ‌هایی که از نظر نظامی شکست خورده‌اند، قرار می‌گیرد - جنگ‌های صلیبی

۴) گاهی با حضور غیرمستقیم مهاجمان در مناطق جغرافیایی مختلف شکل می‌گیرد و به تدریج باعث دفع حمله مهاجمان به کشور می‌شود - حمله مغولان

- در بحث «جهان غرب در استعمار فرانو»، همه گزینه‌های زیر درست هستند، به جز .....

۱) جهان غرب، به عقاید، ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم می‌برد.

۲) مردمی که برتری فرهنگی جهان غرب را پذیرفتند، به مسیری می‌روند که جهان غرب برای آن‌ها ترسیم می‌کند.

۳) جهان غرب با استفاده از نهادها و سازمان‌های بین‌المللی، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

۴) جهان غرب، باورها و ارزش‌های فرهنگی خود را تبلیغ و ترویج می‌کند.

- هر یک از عبارت‌ها یا گزاره‌های زیر، به ترتیب به کدام نوع استعمار مربوط می‌باشد؟

- بهره‌گیری بیشتر از ابزارهای فرهنگی و علمی و فناوری اطلاعات

- پیشرفت در زمینه‌های دریانوری و اقتصاد صنعتی

- استعمارگران و مجریان هر دو پنهان هستند.

- برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته به خود، از کودتای نظامی استفاده می‌کنند.

۱) استعمار فرانو - استعمار قدیم - استعمار فرانو - استعمار نو

۲) استعمار نو - استعمار فرانو - استعمار نو - استعمار قدیم

۳) استعمار نو - استعمار قدیم - استعمار فرانو - استعمار قدیم

۴) استعمار فرانو - استعمار فرانو - استعمار نو - استعمار نو

- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- فرهنگ جدید در اروپای پنج قرن اخیر را با چه نامی می‌شناسند؟

- کدام نوع استعمار، پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد؟

- کدام اقوام، فتوحاتی فراتر از مرزهای جغرافیایی شان داشتند اما جهان‌گشایی‌ها به جهانی شدن فرهنگ آنان منجر نشد؟

- به نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری که توسط اروپاییان و از قرن پانزدهم آغاز شد، چه می‌گویند؟

۱) فرهنگ غرب - استعمار فرانو - استعمار نو - مستعمره

۲) فرهنگ غرب - استعمار نو - ایرانیان باستان - استعمار

۳) فرهنگ رنسانس - استعمار فرانو - ایرانیان باستان - مستعمره

۴) فرهنگ رنسانس - استعمار نو - امپراتوری مغولان - استعمار

۷۶- به ترتیب، متفکران جهان اسلام در عصر بیداری اسلامی، کدام خطرات را گوشزد کردند و کدام مورد، نقطه عطفی در بازگشت به فرهنگ

اسلامی در جهان اسلام است؟

- (۱) خطر فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی و سلطه فرهنگ غرب - شکل‌گیری دولت عثمانی
- (۲) خطر استبداد ایلی و قومی و مناسبات منطقه‌ای - انقلاب اسلامی ایران
- (۳) خطر سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی - انقلاب اسلامی ایران
- (۴) خطر استبداد ایلی و قومی و مناسبات منطقه‌ای - شکل‌گیری دولت عثمانی

۷۷- هر یک از گزاره‌های «تلاش جهت حذف مظاهر فرهنگ اسلامی»، «نمایان شدن دوباره ارزش‌ها و رفتارهای جاهلی»، «بازگشت امت اسلامی

به سوی هویت الهی خود» و «پذیرش اسلام در سراسر شبه‌جزیره عربستان» به ترتیب به کدام مراحل گسترش فرهنگ اسلامی اشاره دارند؟

- (۱) دوران خلافت - دوران خلافت - دوران خلافت - عصر نبوی
- (۲) دوره استعمار - دوران خلافت - عصر بیداری اسلامی - عصر نبوی
- (۳) دوران خلافت - عصر نبوی - دوران خلافت - دوران خلافت
- (۴) دوره استعمار - عصر نبوی - عصر بیداری اسلامی - دوران خلافت

۷۸- به ترتیب، فرهنگ جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه، چه وضعیتی داشت و فرهنگ اسلامی چگونه توانست گروه‌های مهاجم را در درون خود

هضم و جذب کند؟

- (۱) به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفته بود - با قدرت و غنای خود
- (۲) در برابر اسلام، آشکارا مقاومت کرده بود - با تلاش و کوشش عالمان مسلمان
- (۳) در برابر اسلام، آشکارا مقاومت کرده بود - با قدرت و غنای خود
- (۴) به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفته بود - با تلاش و کوشش عالمان مسلمان

۷۹- پیوند هر یک از گزاره‌های زیر، با کدامیک از مراحل گسترش فرهنگ اسلامی، همانگ نیست؟

- (۱) فرهنگ اسلامی به دلیل قدرت و غنای خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را درون خود هضم و جذب می‌کرد ← عصر بیداری اسلامی
- (۲) عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، از مزهای سیاسی و جغرافیایی جوامع مختلف عبور کرد ← دوران خلافت
- (۳) متفکران جهان اسلام، خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی هویت اسلامی را گوشزد کردند ← عصر بیداری اسلامی
- (۴) دوره‌ای که از زمان رحلت رسول خدا (ص) آغاز شد و در طول خلافت اموی، عباسی و عثمانی ادامه یافت ← دوران خلافت

۸۰- استفاده نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از .....، از مکاتب و روش‌های غربی (مانند ناسیونالیسم) که برای مقابله با سلطه استعمار بود، پیامدهایی مانند ..... و ..... داشت.

- (۱) بیداری اسلامی - الهام گرفتن از اندیشه بیداری اسلامی - بازگشت امت اسلامی به سوی هویت الهی خود
- (۲) انقلاب اسلامی ایران - مخدوش کردن وحدت امت اسلامی - عدم حمایت مردم مسلمان از این مکاتب
- (۳) بیداری اسلامی - بازگشت امت اسلامی به سوی هویت الهی خود - عدم حمایت مسلمانان جهان از آنان
- (۴) انقلاب اسلامی ایران - الهام گرفتن از انقلاب اسلامی - بازگشت به همان مکاتب و روش‌های غربی

فلسفه

- ۸۱** - کدام گزینه درباره ارتباط دانش منطق و دانش فلسفه درست است؟
- (۱) منطق و فلسفه دانش‌هایی با موضوع یکسان و هدف متفاوت هستند.
  - (۲) منطق با فراهم کردن محتوای فلسفه، به پیشگیری از مغالطه‌ها کمک می‌کند.
  - (۳) منطق با نقد افکاری که به عادت‌های غلط تبدیل شده‌اند، به رشد فلسفه کمک می‌کند.
  - (۴) منطق با ارائه معیارهایی، به تمیز دادن افکار صحیح و غلط فلسفی می‌پردازد.
- ۸۲** - کدام یک از گزینه‌های زیر، با در نظر گرفتن افکار، عقاید و باورهای خود و اطرافیان به دست نمی‌آید؟
- (۱) همه ما باورهایی درباره جهان، انسان، مرگ، عدالت و زیبایی داریم.
  - (۲) هیچ‌یک از غیرفلسفان عقیده‌ای با پشتونه منطقی و محکم ندارند.
  - (۳) نمی‌توان ادعا کرد عقاید همه انسان‌ها صرفاً براساس عادت است.
  - (۴) تنها برخی انسان‌ها نسبت به عقاید و اعتقادات خود تفکر می‌کنند.
- ۸۳** - کدام یک از گزینه‌های زیر از فواید تفکر فلسفی نیست؟
- (۱) سناسایی، پیشگیری و درمان اندیشه‌های غلط فلسفی و خارج کردن آن‌ها از باورها.
  - (۲) غیرممکن گشتن بنا شدن عقاید یک فیلسوف واقعی بر پایه خیالات، تعصبات و تقلید.
  - (۳) تابعیت عقاید صحیح یک فیلسوف واقعی از اشخاص موجه و منطقی که تابع برهان هستند.
  - (۴) تلاش بر مطابقت دادن و نقد افکار و عادت‌های افراد یک جامعه براساس عقل و استدلال.
- ۸۴** - کدام گزینه علت فقدان پشتونه عقلی برای برخی عقاید جوامع است؟
- (۱) تبدیل شدن عقاید به عادت بر اثر مرور زمان و یا انتقال از نسلی به نسل دیگر
  - (۲) تبدیل شدن عقاید به عادت بر اثر استقامت و پایداری مردم در مقابل فلسفه‌ان
  - (۳) عدم بهره‌مندی مردم آن جوامع از فواید تفکر فلسفی و صرفاً پیروی از خیالات
  - (۴) فکر نکردن مردم آن جوامع به شکل جدی در مسائلی مانند خدا، آزادی و اختیار
- ۸۵** - کدام گزینه درباره معنای زندگی افراد درست نیست؟
- (۱) معنای زندگی افراد، معلول فلسفه‌ای است که پذیرفته‌اند.
  - (۲) فلسفه هر انسانی، باورهای او را در زندگی می‌سازد.
  - (۳) انتخاب اهداف در زندگی، معلول باورهای هر شخص است.
  - (۴) برخی باورها علت گریزان بودن انسان‌ها از چیزی می‌شوند.
- ۸۶** - کدام گزینه از راه‌های رسیدن به آزاداندیشی نیست؟
- (۱) آموختن چیستی باورهای خود در زندگی
  - (۲) آموختن دلایل درستی یا نادرستی باورها
  - (۳) پذیرفتن باورهای درست و کنار گذاشتن باورهای غلط
  - (۴) تأمل کردن درباره باورهای مربوط به زندگی
- ۸۷** - کدام گزینه درباره تقسیم‌بندی افراد براساس معنای زندگی‌شان درست نیست؟
- (۱) تمام افرادی که در انتخاب هدف به اشتباه افتاده‌اند، دنباله‌رو دیگران هستند.
  - (۲) افرادی که دنباله‌رو دیگران هستند، در انتخاب هدف دقت چندانی ندارند.
  - (۳) افرادی که هدف قابل قبولی برای زندگی خود برگزیده‌اند، آزاداندیش هستند.
  - (۴) افرادی که هدف اشتباهی برای زندگی خود برگزیده‌اند، آزاداندیش هستند.
- ۸۸** - افلاطون با مطرح کردن تمثیل غار، در پی پاسخ به چه پرسشی است؟
- (۱) چرا برخی افراد هدف‌های نادرستی را در زندگی انتخاب می‌کنند؟
  - (۲) چگونه افراد باورهای نادرست خود در زندگی را ترک می‌کنند؟
  - (۳) چرا مواجه شدن با دنیای بیرون غار برای زندانیان دردناک است؟
  - (۴) چرا مواجه شدن با دنیای بیرون غار برای زندانیان دردناک است؟
- ۸۹** - به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر که در تمثیل غار افلاطون وجود دارد، نماد فلسفی چه چیزی هستند؟
الف) عالم بیرون غار	ب) زنجیرها	ج) مردمان درون غار
- (۱) عالم حقیقت - عادت‌ها و تعصبات - فلسفه‌ان حقیقی
  - (۲) عالم غیرمادی - دنیای پیرامون - فلسفه‌ان حقیقی
  - (۳) عالم حقیقت - عادت‌ها و تعصبات - افراد گرفتار در عادت
  - (۴) عالم غیرمادی - دنیای پیرامون - افراد گرفتار در عادت

۹۰ - کدام گزینه درباره مبدأ آغاز فلسفه درست است؟

- (۱) می‌توان برای فلسفه مبدأ زمانی تعیین کرد اما نمی‌توان مکان آغاز آن را مشخص کرد.
- (۲) می‌توان برای فلسفه مبدأ مکانی تعیین کرد اما نمی‌توان زمان آغاز آن را مشخص کرد.
- (۳) فلسفه مانند سایر دانش‌ها امکان تعیین مبدأ آغاز از نظر زمانی و مکانی را ندارد.
- (۴) با بررسی آثار تاریخی، می‌توان نخستین تمدنی که تفکر فلسفی داشته را شناسایی کرد.

۹۱ - کدام گزینه درباره نخستین تمدن‌های بشر و اندیشه‌های فلسفی آنان درست است؟

- (۱) با بررسی‌های تاریخی، آثار مکتوب زیادی از نخستین تمدن‌های بشر به دست ما رسیده است.
- (۲) اندیشه‌های فلسفی تمدن‌های ساده‌تر، پلکان شکل‌گیری اندیشه‌های تمدن بعدی می‌شوند.
- (۳) براساس آثار مکتوب و متعدد باقی مانده، می‌توانیم گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه‌ها ارائه کنیم.
- (۴) اطلاعات ما به شکل اجمالی می‌تواند تاریخ دقیق نخستین اندیشه‌های بشری را مشخص کند.

۹۲ - کدام گزینه از دلایل نامیده شدن یونان به مهد تفکر فلسفی نیست؟

- (۱) نخستین مجموعه‌هایی که زبان فلسفی نوشته شده، از یونان باستان به یادگار مانده است.
- (۲) نخستین مجموعه‌هایی که جنبه فلسفی داشتند، از یونان باستان به یادگار مانده است.
- (۳) در یونان باستان بود که جهان با روش عقلانی تفسیر شد و دانش فلسفه شکل گرفت.
- (۴) برای اولین بار در یونان باستان به اساسی‌ترین مسئله‌های هستی اندیشیدند و سخن گفتند.

۹۳ - کدام گزینه درباره اندیشه‌های تالس درست است؟

- (۱) از آثار مکتوب به جای مانده از او، نمی‌توان تاریخ دقیق تولد و مرگ او را مشخص کرد.
- (۲) او مبدأ و علت خورشیدگرفتگی که در سال ۵۸۵ ق.م رخ داد را براساس آب توجیه می‌کرد.
- (۳) براساس گزارش مورخان فلسفه، تالس اندیشه‌های فلسفی مشخص و منظمی نداشت.
- (۴) در میان اندیشمندان یونانی، فقط تالس به دنبال مبدأ تغییرات و دگرگونی‌های جهان بود.

۹۴ - کدام گزینه درباره پارمنیدس درست نیست؟

- (۱) فلسفه خود را به صورت شعر عرضه کرد.
- (۲) نخستین بار به تفاوت «بودن» و «شدن» اشاره کرد.
- (۳) نقش حواس را در شناسایی جهان به کلی انکار می‌کرد.
- (۴) برعکس هرآکلیتوس، به تغییرات دائمی جهان اعتقاد نداشت.

۹۵ - کدام گزینه درباره ابیات زیر صحیح است؟

- «شب نبد نوری، ندیدی رنگ / پس به ضد نور، پیدا شد ترا
دیدن نور است، آن‌گه دید رنگ / وین به ضد نور، دانی بی‌درنگ
پس نهانی‌ها به ضد پیدا شود / چون که حق را نیست ضد، پنهان بود»
- (۱) این ابیات به مبدأ تغییرات و دگرگونی‌ها از نظر تالس اشاره دارد.
  - (۲) اندیشمندی که از نظر فلسفی به این ابیات اعتقاد دارد، برای اولین بار واژه کیهان را استفاده کرد.
  - (۳) این ابیات به نظریه‌ای از هرآکلیتوس اشاره دارد که می‌گوید: «اموری که با هم ضد هستند، می‌توانند جمع شوند.»
  - (۴) این ابیات به علت تغییرات و دگرگونی‌ها و نظریه وحدت اتصاد از پارمنیدس اشاره دارد.

روان‌شناسی

- ۹۶- کدام عبارت زیر در خصوص رشد جسمانی در دوره نوجوانی درست است؟
- (۱) اندازه و ظرفیت شش‌ها دو برابر و اندازه قلب سه برابر قبل می‌شود.
  - (۲) ویژگی‌های جنسی ثانویه، تغییر اساسی دوره نوجوانی است.
  - (۳) رشد ماهیچه‌ها در حدود یک سال پس از افزایش قد و وزن، افزایش می‌یابد.
  - (۴) بروز جوش‌های پوستی نشان‌دهنده ویژگی جنسی اولیه است.
- ۹۷- عبارت «اگر خانواده‌ای تصمیم به سفر به شمال کشور بگیرند و نوجوان خانواده بگوید اگر آزادراه اصلی تهران – شمال بسته بود، از کدام مسیر برویم؟»، به کدام توانایی در دوره نوجوانی اشاره دارد؟
- (۱) فراحافظه
  - (۲) توجه گزینشی
  - (۳) فرضیه‌سازی
  - (۴) برداش مفهومی
- ۹۸- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب به کدام جنبه از رشد هویت اشاره دارد؟
- سارا می‌خواهد در گروه سرود مدرسه عضو شود.
  - داریوش با مراجعت از برادر کوچک ترش، نقش پدری را تمرین می‌کند.
  - عرفان از ظاهر بینی خود، خوش نمی‌آید.
- (۱) روانی - جنسی - جسمی
  - (۲) اجتماعی - جنسی - جسمی
  - (۳) روانی - روانی - جنسی
  - (۴) اجتماعی - روانی - جسمی
- ۹۹- مشاور مدرسه به پدر رضا توصیه می‌کند که بهتر است در خلوت و تنها‌یابی با رضا در مورد افت انجیزه تحصیلی او صحبت کند. این توصیه در برابر کدام پیامد تعییرات شناختی رضا پیشنهاد شده است؟
- (۱) احساس منحصر به فرد بودن اغراق‌آمیز
  - (۲) مشکل در تصمیم‌گیری روزمره
  - (۳) حساسیت نسبت به انتقاد دیگران
  - (۴) آرمان‌گرایی و عیب‌جویی
- ۱۰۰- کودکی که دچار ترس از غریب‌ها است، کدام یک از توانایی‌های حرکتی زیر را نیز دارا می‌باشد؟
- (۱) بلند شدن از وضعیت نشسته
  - (۲) ایستادن با کمک
  - (۳) ایستادن مستقل
  - (۴) راه رفتن مستقل
- ۱۰۱- به ترتیب هر یک از وضعیت‌های زیر به کدام دوره سنی مربوط می‌شود؟
- ریحانه دوست دارد در اتاق بازی باشد، اما با لگوها بازی کند.
  - ستاره و رامین در یک اتاق هستند و ستاره بیرون می‌رود تا با سحر بازی کند.
- (۱) کودکی اول - کودکی دوم
  - (۲) کودکی اول - کودکی اول
  - (۳) کودکی دوم - کودکی دوم
  - (۴) کودکی دوم - کودکی اول
- ۱۰۲- در کدام گزینه، جنبه رشدی اشاره‌شده با بقیه گزینه‌ها متفاوت است؟
- (۱) سمانه سعی می‌کند راستگو باشد و دروغ نگوید.
  - (۲) مائده می‌گوید من فردی متعهد و بالانصاف هستم.
  - (۳) میترا از این که درس نمی‌خواند، پشیمان است.
- ۱۰۳- به ترتیب «علاقة به رشتۀ روان‌شناسی» و «علاقه به روان‌شناس شدن» به کدام «خدوها» اشاره دارد؟
- (۱) خود واقعی - خود واقعی
  - (۲) خود آرمانی - خود واقعی
  - (۳) خود آرمانی - خود آرمانی
- ۱۰۴- به طور میانگین حدود سنی بلوغ کدام است و این‌که خانم جعفری با توجه به این‌که پسر بزرگش در یک و نیم سالگی شروع به حرف زدن کرد، احتمال می‌دهد که پسر کوچکش هم در این سن حرف بزند، به ترتیب به کدام عامل مؤثر بر رشد اشاره دارد؟
- (۱) ۱۲ تا ۱۶ سالگی - وراثت
  - (۲) ۱۲ تا ۱۶ سالگی - یادگیری
  - (۳) ۱۱ تا ۱۴ سالگی - وراثت
  - (۴) ۱۱ تا ۱۴ سالگی - یادگیری
- ۱۰۵- در یک مسابقه و در یک شرایط یکسان، از علی و محمد که با هم فاصله سنی دارند، خواسته می‌شود با دیدن کارت‌های آبی از بین کارت‌های رنگی، زنگ مسابقه را به صدا درآورند، اگر علی بهتر و سریع تر بتواند این کار را انجام دهد، در مورد علی و محمد چه می‌توان گفت؟
- (۱) محمد نوجوان است و علی در کودکی دوم قرار دارد.
  - (۲) سرعت تفکر در محمد بیشتر از علی است.
  - (۳) توجه علی در مقایسه با محمد گزینشی‌تر است.
  - (۴) برتری علی اشاره به تفکر فرضی او دارد.

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۱۵

۱۴۰۱/۰۹/۰۴

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

پاسخ‌های تشریحی

پایه یازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۱۱۰ دقیقه	تعداد سوال: ۱۰۵

عنوانین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال		مدت پاسخگویی
			تا	از	
۱	ریاضی و آمار ۲	۱۵	۱	۱۵	۲۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی ۲	۳۵	۱۶	۲۰	۲۰ دقیقه
۳	عربی، زبان قرآن ۲	۵۰	۳۶	۱۵	۱۵ دقیقه
۴	تاریخ ۲	۶۰	۵۱	۱۰	۱۰ دقیقه
۵	جغرافیا ۲	۷۰	۶۱	۱۰	۱۰ دقیقه
۶	جامعه‌شناسی ۲	۸۰	۷۱	۱۰	۱۰ دقیقه
۷	فلسفه ۱	۹۵	۸۱	۱۵	۱۵ دقیقه
۸	روان‌شناسی	۱۰۵	۹۶	۱۰	۱۰ دقیقه

پاده
امانی

آزمون‌های سراسری گاج

ویراستاران علمی	طراحان	دروس
مریم ولی عابدینی - ندا فرهنختی مینا نظری	رئوف مهرخواه	ریاضی و آمار
شاھو مرادیان - پریسا فیلو	بهروز حیدربکی - روح الله اصغری	عربی
اسماعیل محمدزاده - مسیح گرجی مریم اسدی	امیرنژاد شجاعی	علوم و فنون ادبی
	محمد اسماعیل سلمان پور	تاریخ
	ملیحه گرجی	جغرافیا
مریم پارسائیان	سیروس نبی زاده	جامعه‌شناسی
	امیر محمد نصیری	فلسفه
	نگار کاغذگران	روان‌شناسی

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: سارا نظری - مینا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمانی - عطیه خادمی

ویراستاران فنی: سانا فلاحی - مروارید شاهحسینی - مریم پارسائیان - سپیده‌سادات شریفی - عاطفه دستخوش

صفحه‌آرا: فرهاد عیدی

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

طراح شکل: آرزو گلفر

حروفنگاران: مینا عباسی - مهناز کاظمی - فرزانه رجبی - ربابه الطافی - حدیث فیض‌الهی

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نبش بازارچه کتاب

اطلاع رسانی: ۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی: www.gaj.ir

ریاضیات

۱

با توجه به متن کتاب درسی، داریم:

$$(p \Leftrightarrow q) \equiv (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$$

۲

با توجه به صورت سوال، ترکیب مورد نظر دو شرطی است و می خواهیم ارزش آن نادرست باشد، پس هر دو گزاره در جاهای خالی **نیاید** هم ارزش باشند.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) ارزش گزاره «۸ عددی اول است» نادرست است، ارزش گزاره «هر مستطیل یک مریع است» نیز نادرست است، پس ارزش ترکیب دو شرطی این دو گزاره درست می‌باشد.

(۲) ارزش گزاره «عدد ۳، فرد است» درست، ارزش گزاره «مربع $\sqrt{5}$ برابر ۲۵ است» نادرست است. پس ارزش ترکیب دو شرطی این دو گزاره نادرست است.

(۳) ارزش گزاره «۴۳ = ۴۶» درست است، ارزش گزاره «شهریور ماه ۳۱ روز دارد» نیز درست است، پس ارزش ترکیب دوشرطی این دو گزاره درست می‌باشد.

(۴) ارزش گزاره « $n^2 \geq 0$ » درست است، ارزش گزاره «۱ = $(\sqrt{5} + 2)(\sqrt{5} - 2)$ » نیز درست است، پس ارزش ترکیب دوشرطی این دو گزاره نمی‌تواند نادرست باشد.توجه: مریع $\sqrt{5}$ برابر ۵ است.

۳

روش اول: با توجه به جدول مورد نظر مشخص است که ارزش گزاره ۵ وقتی گزاره‌های تشکیل دهنده هم ارزش هستند، درست است و وقتی گزاره‌های تشکیل دهنده هم ارزش نیستند، نادرست است یعنی با ترکیب دوشرطی طرف هستیم؛ پس نتیجه می‌گیریم گزینه (۱) نادرست است. در گزینه‌های (۲) و (۳) چون یکی از گزاره‌های تشکیل دهنده یکسان است، پس ارزش ترکیب S درست است. «پس گزینه‌های (۲) و (۳) هم نادرست هستند. توجه کنید در گزینه (۴) چون هر دو گزاره نادرست شده‌اند، پس باز هم «ارزش گزاره‌های تشکیل دهنده یکسان است، پس ارزش ترکیب S درست است.» در نتیجه گزینه (۴) درست است.

نکته تکمیلی: گزینه‌های (۲) و (۳) نقیض گزاره دوشرطی هستند پس جدول ارزشی آن دو قطعاً مشابه جدول ارزشی گزاره دوشرطی نیست.
 $\sim(p \Leftrightarrow q) \equiv \sim p \Leftrightarrow q \equiv p \Leftrightarrow \sim q$

روش دوم: رسم جدول:

			گزینه ۱	گزینه ۲	گزینه ۳	گزینه ۴	
p	q	$\sim p$	$\sim q$	$p \Rightarrow q$	$\sim p \Leftrightarrow q$	$p \Leftrightarrow \sim q$	$\sim p \Leftrightarrow \sim q$
T	T	F	F	T	F	F	T
T	F	F	T	F	T	T	F
F	T	T	F	T	T	F	F
F	F	T	T	T	F	F	T

۴

گزینه‌های (۳) و (۴) طبق متن کتاب درسی بیان فارسی

ترکیب دوشرطی هستند. از طرفی می‌دانیم:

$$(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p) \equiv (p \Leftrightarrow q)$$

حال گزینه‌ها را به زبان ریاضی می‌نویسیم:

(۱) نتیجه می‌دهد $q \rightarrow p$ به زبان ریاضی $p \Rightarrow q$ است، $q \rightarrow p$ از نتیجهمی‌شود. گزینه (۲) به زبان ریاضی $q \Rightarrow p$ است. پس گزینه (۱) معادلفارسی $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$ است که بیان ترکیب دوشرطی نیست.(۲) «اگر $p \rightarrow q$ » به زبان ریاضی $p \Rightarrow q$ است، «اگر $q \rightarrow p$ » به زبانریاضی $p \Rightarrow q$ است. پس گزینه (۲) معادل فارسی $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$ است که بیان ترکیب دوشرطی می‌باشد.

است که بیان ترکیب دوشرطی می‌باشد.

۵

می‌دانیم:

و از طرفی می‌دانیم:

پس گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) هر سه نقیض $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$ هستند.

گزینه (۳) عکس نقیض گزاره دوشرطی است که ارزشش با گزاره دوشرطی یکسان است.

- ۱۲** در گزینهٔ (۲) شکل درست استدلال فیاس استثنای آمده است؛ پس می‌توان از درستی نتیجه اطمینان داشت اما استدلال قیاس استثنای موجود در سایر گزینه‌ها به شکل نادرستی (مغالطه) آمده است و نمی‌توان از درستی نتیجه اطمینان داشت.
- بررسی سایر گزینه‌ها:**
- (۱) تن به مو
  - (۲) دهن به تنگ شکر
  - (۳) عقرب زلف ... فلک
  - (۴) شاهین زلف / عنقای عشق
- ۱۳** شرایطی که در مسئله بیان شده، فرآیند اثبات عکسِ نقیض گزاره است. یعنی گزاره‌ای که دانش‌آموز درستی آن را بررسی کرده است، عکسِ نقیض گزاره اصلی است. پس گزاره اصلی «اگر n فرد باشد، آنگاه n فرد نگرفته است.» بوده است.
- ۱۴** **بررسی گزینه‌ها:**
- (۱) در این گزینه هیچ خطای دیده نمی‌شود:
  - (۲) $\frac{x^2 + x}{x} = \frac{x(x+1)}{x} = x + 1 ; x \neq 0$.
این گزینه خطای دارد. نمی‌توانیم بر x تقسیم کنیم، چون x ممکن است صفر باشد و عبارت بی معنا می‌شود. به این صورت این خطای اصلاح می‌شود:
 $x(x+2) = 0 \Rightarrow x = -2$
 $x = 0$.
  - (۳) این گزینه خطای دارد. وقتی اضلاع یک مستطیل k برابر می‌شوند، محیط k برابر می‌شود، اما مساحت آن k^2 برابر می‌شود.
این گزینه خطای دارد. نمی‌توانیم نامساوی را در عددی که علامت آن را نمی‌دانیم ضرب کنیم. زیرا اگر c مقداری منفی باشد، جهت نامساوی برمی‌گردد ولی اگر مقدار آن مثبت باشد، جهت تغییری نمی‌کند. این گزاره به ازای $c > 0$ صحیح است و نه همه c ها.
  - (۴) در گام سوم خطای وجود دارد. خطای به صورت زیر رفع می‌شود:
 $x+1 = 2x - 6 \Rightarrow x+1 = 2(x-3) \Rightarrow x = 2$
توجه؛ چون در صورت سؤال گفته شده معادله با معنایست پس شرط $x \neq 0$ در نظر گرفته شده است پس خطای در گام اول وجود ندارد.
- ۱۵** **علوم و فنون ادبی**
- ۱۶** کم شدن لغات فارسی اصیل از ویژگی‌های زبانی شعر این دوره است.
- ۱۷** عبارت سؤال، برگرفته از کتاب «ظفرنامه» نوشته «نظام الدین شامي» است.
- ۱۸** **کلمه دخیل ترکی: قشون**
- ۱۹** «درسی کردن عرقان» مربوط به «قلمرو فکری نثر عراقی» است.
- ۲۰** **محاکمة اللغتین: امیرعلیشیر نوابی**
- ۲۱** «ستایش عشق»، از ویژگی‌های فکری سبک عراقی و «ستایش خرد»، از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است.
- ۲۲** در زبان سبک عراقی به کار گرفتن پیشوند «همی» همچنین حروف اضافه «اندر، آبا، آبر و ...» و حرف نشانه «مر» در کنار مفعول به ندرت آتفاق میفتند و نیز واژه‌های «ایدون، ایدر» بسیار اندک به کار می‌روند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:**
- (۱) روحیه پهلوانی و حمامی: سبک خراسانی / روحیه عرفانی و اخلاقی: سبک عراقی
  - (۲) معشوق آسمانی: سبک عراقی / اگرایش به غم: سبک عراقی
  - (۳) گرایش به شادی: سبک خراسانی / معشوق زمینی: سبک خراسانی

۴۰ در ذی القعدة سال ششم هجرت، پیامبر (ص) به همراه جمعی از مسلمانان، لباس احرام پوشیدند و به منظور انجام مراسم حج راهی مکه شدند. مشرکان قریش مانع ورود آن حضرت و پیروانش به مکه شدند. پس از مذاکراتی که میان دو طرف انجام گرفت، در حدیثیه، پیمان صلحی میان مسلمانان و مشرکان بسته شد. قرآن این صلح را فتح و پیروزی آشکار برای اسلام معزوفی کرده است.

جغرافیا

۳۱ بررسی عبارت‌های نادرست:

الف و ج) هر چه از استوا به سمت عرض‌های جغرافیایی بالاتر حرکت کنیم، دمای هوا کاهش می‌یابد و به دلیل تابش مایل خورشید، پرتوهای خورشید مساحت بیشتری را دربر می‌گیرند.

۴۱ وجود هواکره (اتمسفر) یکی از ویژگی‌های مهم سیاره زمین است و این سیاره را از سایر سیارات جدا می‌کند؛ زیرا به واسطه هواکره، زیستگر قادر به حیات است.

هواکره از لایه‌های مختلفی تشکیل شده که بیشترین تعییرات آب و هوایی در لایه زیرین آن یعنی وردسپهر (تروپوسفر) به وجود می‌آید.

۴۲ پراکنده‌گی کانون‌های فشار بر روی کره زمین، از عوامل مهم گردش عمومی هوا و تغییرات آب و هوای نواحی است.

۴۳ هوا در منطقه جنوب حاره (اطراف مدار رأس السرطان و رأس الجدی تا مرز منطقه معتدله یعنی $66^{\circ}/5^{\circ}$ – 33° شمالی و جنوبی) سرد و سنگین می‌شود و فرو می‌نشینند و مراکز فشار زیاد جنب استوانی را به وجود می‌آورد.

۴۴ در ناحیه معتدله، حوالی عرض جغرافیایی 60° درجه، دوباره بر اثر صعود هوا منطقه فشار کم ایجاد می‌شود. البته این صعود تحت تأثیر توءه هوایی است که از سمت قطب به طرف آن حرکت می‌کند و هوای نسبتاً گرم‌تر را به سمت بالا می‌راند. هر چند در این منطقه به دلیل وسعت خشکی‌ها در نیمکره شمالی و وسعت آبهای در نیمکره جنوبی تعییراتی در فشار مناطق بروز می‌کند.

۴۵ یکی از معروف‌ترین طبقه‌بندی‌های آب و هوایی، طبقه‌بندی «کوبین» است که بر مبنای سه معیار بارش، دما و پوشش گیاهی انجام شده است.

۴۶ **۴۷** ویژگی‌های منطقه آب و هوایی سرد (D): میانگین سردترین ماه سال کمتر از 10°C –، بارش تابستان بیشتر از زمستان و مناسب برای جنگل‌های مخروطی سردسیری

۴۸ برای بیان تعاریف متعددی ارائه شده است که در همه آن‌ها بر دو ویژگی بیان تأکید می‌شود: کمبود بارش و تبخیر زیاد.

بیان‌های ایران در اطراف مدار رأس السرطان و تحت تأثیر فشار زیاد جنب استوایی شکل گرفته‌اند.

۳۲ بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) در قاره آسیا واقع هستند.
ه) گی و تکله‌ماکان، از بیان‌های سرد جهان هستند که دمای هوا در آن‌ها بسیار پایین است.

۴۹ علت اصلی به وجود آمدن بیان‌ها در سواحل آمریکای جنوبی، وجود مرکز پرفشار و صعود نکردن هوا است. هر چند جریان‌های آب سرد که از قطب به سمت این نواحی در حرکت‌اند، صعود نکردن هوا را تشدید و تقویت می‌کنند و موجب بیانی شدن این نواحی می‌شوند.

جامعه‌شناسی

۵۰ استعمار نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن یازدهم توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج رسید. در این مدت، تصرفات اروپاییان از ۳۵ درصد به ۶۷ درصد رسید.

۴۹ با توجه به معنا می‌توانیم اسم تفضیل بودن یا نبودن «خیر و شر» را تشخیص دهیم.

ترجمه گزینه‌ها:
(۱) خداوندان، شر (بدی) ستمگران را از ما برطرف کن!

(۲) هر کس بدی را بکارد، خوبی درو نمی‌کندا

(۳) از همنشینی با نادانان اجتناب کنید، تا از شر و بدی ایشان در امان باشید!
(۴) بدترین مردم کسی است که هیچ دینی ندارد و به امانت اعتقادی ندارد!

۵۰ رنگ‌هایی که بر وزن «أَفْلُلٌ» می‌آیند، اسم تفضیل محسوب نمی‌شوند و طبیعتاً مؤنث‌شان بر وزن «فَاعِلٌ» نمی‌آید.

مؤنث بعضی اسم‌ها مانند اسم رنگ‌ها بر وزن «فَاعِلٌ» می‌آید:
أَصْفَرَ ← صَفْرَاءَ (زرد)

تاریخ

۲۱ بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) قبیله قریش متکی به تشکیلات سیاسی، اداری و نظامی منظم و منسجمی نبود و ثبات لازم را نداشت.

ب) در آن زمان، زندگی چادرنشینی و نظام قبیله‌ای در سرتاسر این سرزمین، حتی در شهرهای مکه، طائف و پیشب رواج داشت.

۵۲ با رحلت ابوطالب، جسارت و آزار سران قریش نسبت به رسول خدا (ص) بیشتر شد. آن حضرت، خود اشاره کرده است که «قریشیان مرا آزار نتوانستند کرد تا ابوطالب بمرد».

۵۳ اهلی طائف نه تنها از پیامبر (ص) استقبال نکردند، بلکه با احترامی و اهانت، آن حضرت را از شهرشان راندند و ایشان ناگزیر شد با حمایت‌خواهی از یکی از اشراف مکه به آن شهر بازگردید. پس از آن، رسول خدا (ص) به تبلیغ اسلام در میان افراد و قبیلی پرداخت که برای مراسم حج و یا انجام کار دیگری به مکه سفر می‌کردند. سرانجام در جریان مراسم حج، تعدادی از مردم پیشب (مدینه) دعوت پیامبر را پذیرفتند و زمینه‌ساز هجرت تاریخی ایشان شدند.

۵۴ ابو لهب قبل از تحریم اقتصادی و اجتماعی مسلمانان، درخواست ابوطالب برای حمایت از رسول خدا (ص) را پذیرفت.

۵۵ ساکنان شهر پیشب در دوران جاهلیت، شامل دو گروه یهود و عرب بودند. گروه یهود متشکل از چندین قبیله بودند که در سده‌های نخست میلادی به سبب آزار و اذیت امپراتوری روم، از فلسطین به پیشب کوچیده بودند. قبیله‌های عرب آن شهر، از جمله دو بزرگ اوس و خزرخ نیز از یمن به آن دیار مهاجرت کرده بودند.

۵۶ حضرت محمد (ص) در سال ۱۱ بعثت، شش نفر از مردم پیشب را که برای انجام مراسم حج به مکه آمده بودند، به اسلام دعوت کرد. آنان مسلمان شدند و پس از بازگشت به شهر خود به تبلیغ اسلام پرداختند.

۵۷ مردم پیشب که از تفرقه و جنگ به ستوه آمده بودند، اندکی پیش از هجرت، قصد داشتند شخصی به نام عبدالله بن ابی را به ریاست خویش برگزینند تا به این تفرقه‌ها پایان دهد، اما این تصمیم هرگز عملی نشد.

۵۸ حضرت محمد (ص) در سال ۱۱ بعثت، شش نفر از مردم پیشب را که برای انجام مراسم حج به مکه آمده بودند، به اسلام دعوت کرد. آنان مسلمان شدند و پس از بازگشت به شهر خود به تبلیغ اسلام پرداختند. سال بعد (سال دوازدهم بعثت)، ۱۲ مرد پیشبی، هنگام مراسم حج در مکانی موسوم به عقبه در یمن، با پیامبر (ص) بیعت کردند. این بیعت در تاریخ به پیمان عقیه اول معروف شده است.

۵۹ پیامبر اکرم (ص) در نخستین ماههای پس از هجرت با هدف ایجاد همدلی و وحدت دینی میان مسلمانان، به آنان توصیه کرد که بدون در نظر گرفتن وابستگی‌های قبیله‌ای، با یکدیگر پیوند برقرار کنند.

فلسفه

۴ **۸۱** یکی از فواید آموختن منطق، توانایی تشخیص مغالطه‌ها و خارج کردن آن‌ها از باورهایست. فلسفه از این توانایی منطقی بهره گرفته تا اندیشه‌های فلسفی درست را از غلط تشخیص دهد تا راه دستیابی به اعتقادات درست هموار شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) موضوع دانش منطق، جلوگیری از خطای اندیشه و موضوع دانش فلسفه، حقیقت جهان هستی است.

(۲) منطق با ماده و محتوای علوم کاری ندارد.

(۳) نقد اعادت‌های نادرست به رشد فلسفه کمک می‌کند اما از **وظایف علم** منطق نیست.

۵ **۸۲** برخی انسان‌ها (فارغ از این‌که فیلسوف هستند یا نه) لحظاتی در باره باورهای خود می‌اندیشنند و ریشه باورهای خود را کشف می‌کنند و تلاش می‌کنند تا عقاید خود را با پشتاویه محکم و منطقی بنا کنند.

۶ **۸۳** باید توجه داشت که یک فیلسوف واقعی خودش عقاید خودش را بنا کرده و عقاید او اصلًا تابع کسی نیست، چه آن شخص موجه و منطقی باشد چه نه!

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) یکی از فواید آموختن منطق، توانایی تشخیص مغالطه‌ها و خارج کردن آن‌ها از باورهایست. هم‌چنین پیشگیری از طریق بیان نمونه مغالطه برای عبرت گرفتن دیگران صورت می‌گیرد.

(۲) فلسفه واقعی هیچ سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد و عقیده‌اش را بر پایهٔ خیالات، تبلیغات و تعصبات بنا نمی‌کند.

(۴) افراد متفرکر و اندیشمند جوامعی که اهل تفکر فلسفی هستند، تلاش می‌کنند افکار یک جامعه را مورد نقد و ارزیابی قرار دهند و اگر آن عقاید منطبق بر عقل و استدلال نبود، کنار بگذارند و مردم را از باطل بودن آن‌ها آگاه کنند.

۷ **۸۴** در بسیاری از مواقع، افراد یک جامعه، افکار و عقایدی را می‌پذیرند که پشتاویه عقلی و منطقی محکمی ندارند بلکه بر اثر مرور زمان و یا انتقال از نسلی به نسل بعد، به صورت یک عادت درآمده است.

۸ **۸۵** باورهای انسان، فلسفه او را می‌سازند، نه بر عکس!

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فلسفه هر کس معاً دهنده به زندگی اوست. (معنای زندگی، معلول فلسفه هر شخص است).

(۳) انسان براساس باورهایش، اهداف خود را انتخاب می‌کند. (انتخاب اهداف، معلول باورهایست).

(۴) باورها هستند که به انسان می‌گویند از چه چیزی گریزان باشد.

۹ **۸۶** آموختن چراجی باورها، انسان را به آزاداندیشی می‌رساند، نه جیستی باورها!

۱۰ **۸۷** افادی که هدف اشتباہی در زندگی دارند، ممکن است در تقليد از دیگران آن را کسب کرده باشند یا این‌که خودشان بنیان‌های فکری خودشان را به شکل نادرست ساخته باشند.

توجه: به کلیدواژه «برگزیده‌اند» در گزینه (۳) و (۴) دقت کنید! این افراد خودشان هدف را انتخاب کرده‌اند و آزاداندیش هستند و درست و غلط بودن هدف آنان ارتباطی به آزاداندیشی‌شان ندارد.

۱۱ **۸۸** افلاطون در تمثیل غار می‌خواهد نشان دهد که چگونه فلسفه، انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند.

۲۲ **۸۲** در تاریخ اقوامی بوده‌اند که با قدرت نظامی بر دیگر اقوام، تسلط پیدا کرده‌اند. غلبه نظامی گرچه به حضور مستقیم مهاجمان در مناطق جغرافیایی مورود تهاجم منجر می‌شود، همواره گسترش فرهنگی آن‌ها را به دنبال نمی‌آورد که نمونه آن، مغولان بودند که با قدرت نظامی خود، مناطق وسیعی را تصرف کردند ولی فرهنگ آن‌ها، شایستگی جهانی شدن را نداشت.

۲۳ **۸۳** در اختیار گرفتن کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر با استفاده از سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی، به ویژگی استعمار نو اشاره دارد.

۲۴ **۸۴** در استعمار فرانسو، استعمارگران بیش از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی، از ابزارهای فرهنگی و علمی به ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات استفاده می‌کنند.

۲۵ **۸۵** موقوفیت‌های استعمار در این دوران (استعمار قدیم)، ناشی از پیشرفت در زمینه‌های دریانوری، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود.

۲۶ **۸۶** در استعمار فرانسو، استعمارگران و مجریان هر دو پنهان هستند. دولت‌های استعمارگر در استعمار نو، برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته به خود، از کودتای نظامی نیز استفاده می‌کنند.

۲۷ **۸۷** اروپا در پنج قرن اخیر، کانون شکل‌گیری فرهنگ جدیدی است که آن را به نام فرهنگ غرب می‌شناسیم.

۲۸ **۸۸** استعمار نو، پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیست به وجود آمد.

۲۹ **۸۹** ایرانیان باستان، فتوحاتی فراتر از مرزهای جغرافیایی‌شان داشتند، اما جهان‌گشایی‌ها به جهانی شدن فرهنگ آنان منجر نشد.

۳۰ **۹۰** استعمار نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن پانزدهم توسعه اروپاییان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج رسید.

۳۱ **۹۱** متفکران جهان اسلام (در عصر بیداری اسلامی) خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشید کردن و انقلاب اسلامی ایران، نقطه عطفی در بازگشت به فرهنگ اسلامی در جهان اسلام است.

۳۲ **۹۲** استبداد استعماری برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.

۳۳ **۹۳** در دوران خلافت، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی، دوباره در جامعه اسلامی نمایان شد.

۳۴ **۹۴** در عصر بیداری اسلامی، امت اسلامی با الهام از انقلاب اسلامی و بازگشت به سوی هویت الهی خود، مرحله جدیدی را در گسترش فرهنگ جهانی اسلام آغاز کرده است.

۳۵ **۹۵** در عصر نبوی، در سال نهم هجرت، گروه‌های مختلف برای پذیرش اسلام از سراسر شبه‌جزیره عربستان به مدینه آمدند.

۳۶ **۹۶** فرهنگ جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه، در برابر اسلام آشکارا مقاومت کرده بود.

۳۷ **۹۷** فرهنگ اسلامی، به دلیل قدرت و غنای خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را نیز درون خود هضم و جذب می‌کرد یا دست کم آن‌ها را ناگزیر می‌ساخت که برای بقای خود، در ظاهر از مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند.

۳۸ **۹۸** ۱ **۹۸** هضم و جذب گروه‌های مهاجم بیگانه در درون فرهنگ اسلامی، مربوط به دوران خلافت می‌باشد، نه عصر بیداری اسلامی.

۳۹ **۹۹** ۲ **۹۹** بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار، از روش‌ها و مکاتب غربی مانند ناسیونالیسم یا مارکسیسم استفاده می‌کردند. این مکاتب علاوه‌بر این‌که وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌کردند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلامی تربیت یافته بودند، نیز قرار نمی‌گرفتند.

۹۸ عضویت در گروه ← جنبه اجتماعی هویت
ایفای نقش جنسیتی برای نشان دادن رفتارهای زنانه یا مردانه ← ویژگی روانی هویت
نپذیرفتن چهره ← قیafe ← ویژگی جسمی هویت

۹۹ توصیه در برابر حساسیت نسبت به انتقاد دیگران، این است که بهتر است در حضور دیگران از نوجوان عیب‌جویی نشود. در این جایز مشاور مدرسه از پدر رضا خواسته است در خلوت با او در مورد افت انگیزه تحصیلی وی صحبت شود، یعنی در حضور جمع از او عیب‌جویی نشود.

۱۰۰ ترس از غربیهای ۸ - ۷ ماهگی است. ایستادن با کمک نیز در ۷ تا ۱۰ ماهگی است، پس کودک این توانایی را دارد می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) تا ۱۲ ماهگی
(۴) تا ۱۵ ماهگی

۱۰۱ ریحانه علاقه به بازی موازی دارد، یعنی در کنار دیگران باشد اما به تنهایی بازی می‌کند، بنابراین او ۴ یا ۵ ساله است و این مربوط به کودکی اول (قبل از دبستان، ۲ تا ۷ سالگی) می‌شود.

ستاره علاقه به بازی گروهی و بازی با هم‌جنس دارد، پس در دوره دبستان قرار دارد و کودکی دوم یعنی ۷ تا ۱۲ سالگی را شامل می‌شود.

۱۰۲ هر سه گزینه (۱)، (۲) و (۴) به رشد درک اخلاقی مربوط می‌شوند، اما احساس پشیمانی اشاره به رشد هیجانی دارد و هیجان مرکب است.

۱۰۳ علاقه به روان‌شناسی، آن چیزی است که وجود دارد ← خود واقعی
علاقه به روان‌شناس شدن، چیزی است که در آینده به وجود می‌آید ← خود ایده‌آل یا خود آرمانی

۱۰۴ به طور میانگین، افراد در حدود ۱۱ تا ۱۴ سالگی به بلوغ می‌رسند. با توجه به نقش و راثت می‌توان احتمال وقوع برخی از ویژگی‌های رفتاری و شناختی را در دامنه‌های سنی خاصی پیش‌بینی کرد.

۱۰۵ توجه گرینشی در نوجوانی بیشتر است؛ به این معنا که نوجوان بر اطلاعات مرتبط مرکز می‌شود و با ضرورت‌های تکلیف بهتر سازگار می‌شود. در اینجا علی نوجوان است، زیرا در شرایط یکسان توجه گزینشی بهتر داشته است و بهتر با ضرورت‌های تکلیف سازگار شده است.
نکته: در کودکی هم توجه گزینشی وجود دارد، اما این توانایی در نوجوانی بیشتر است.

۱۰۶ عالم بیرون غار، نماد عالم حقیقی و غیرمادی است، پس بخش اول همه گزینه‌ها صحیح می‌باشد.

زنجیرها نماد تعصبات و عادت‌های انسان هستند. مردمان درون غار نماد افراد گرفتار در باورهای نادرست و عادت‌ها هستند.

۱۰۷ برای دانش فلسفه نمی‌توان از نظر زمانی آغازی تعیین کرد. همان‌طور که نمی‌توان گفت فلسفه ابتداء در کدام سرزمین پدید آمده است. البته این سخن درباره همه دانش‌ها صدق می‌کند.

۱۰۸ تمدن‌های قدیمی و ساده‌تر، مقدمه و پلکان شکل‌گیری تمدن‌های جدیدتر بودند و دستاوردهای آنان به تمدن‌های جدیدتر منتقل می‌شد که یکی از این دستاوردها، همان اندیشه‌های فلسفی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) آثار مکتوبی از این تمدن‌ها به دست ما نرسیده است.

(۲) براساس آثار باقی‌مانده (که گفته شده محدود هستند و مکتوب نیستند) می‌توانیم گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه‌های بشری ارائه کیم.

(۴) اطلاعات ما به هیچ‌وجه نمی‌تواند تاریخ دقیق نخستین اندیشه‌های بشری را مشخص کند.

۱۰۹ نمی‌توان دقیقاً مشخص کرد در کجا برای اولین بار به اساسی ترین مسئله‌های هستی اندیشه‌های بشری از دورترین اندیشه‌های بشری بوده، سخن از این موارد نیز مطرح بوده است.

۱۱۰ تالس مبدأ همه چیز را آب می‌دانست، در نتیجه خورشیدگرفتگی که در سال ۵۸۵ قبل از میلاد رخ داد را نیز براساس آب توجیه می‌کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اثر مکتوبی از او به جای نمانده است.

(۳) تالس نخستین اندیشمند یونانی بود که اندیشه‌های فلسفی مشخصی داشت.

(۴) تالس مانند دیگر اندیشمندان، به دنبال مبدأ تغییرات و دگرگونی‌های جهان بود.

۱۱۱ پارمنیدس اعتقاد داشت حواس تنها مرتبه ظاهری جهان و هستی را نشان می‌دهد که شامل امور مختلف و متغیر می‌شود. پس او نقش حواس را در شناسایی جهان به کلی انکار نمی‌کرد.

۱۱۲ ابیات مذکور به نظریه وحدت اضداد از هراکلیتوس اشاره دارد. براساس این نظریه، اموری که واقعاً با هم ضد هستند، می‌توانند با یکدیگر جمع شوند. مثلاً دامنه کوه هم سرپالایی است و هم سرپایینی. برای این‌که کوه واقعی را بینیم جزئیات را رها کرده و با دیدن کلیات متوجه می‌شویم سرپایینی و سرپالایی کوه، با هم جمع شده‌اند.

روان‌شناسی

۱۱۳ در حدود یک سال پس از افزایش قد و وزن، ماهیچه‌ها رشد بیشتری می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اندازه و ظرفیت شش‌ها سه برابر و اندازه قلب دو برابر قبل می‌شود.

(۲) رشد دستگاه تولیدمثل، تغییر اساسی دوره نوجوانی است.

(۴) روز جوش‌های پوستی نشان‌دهنده ویژگی جنسی ثانویه است.

۱۱۴ در این‌جا نوجوان در پیش‌بینی یک موقعیت، از احتمال‌های مختلف بهره می‌گیرد و فرضیه‌سازی می‌کند؛ یعنی احتمال می‌دهد که اگر مسیر اصلی بسته باشد، باید چاره‌ای دیگر اندیشید.